

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครือข่ายชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพมารดาวัยรุ่นและครอบครัวที่สอดคล้องกับความต้องการของมารดาวัยรุ่นและครอบครัว บนพื้นฐานการดูแลอย่างต่อเนื่อง และการมีส่วนร่วมของสถานบริการสุขภาพ ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้ทำการศึกษาในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลจากการประชุมสัมมนา การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ร่วมวิจัยด้านผู้รับบริการ เครือข่ายชุมชนเป็นตัวแทนหรือผู้ที่ทำงานหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับมารดาวัยรุ่นและครอบครัว จำนวน 57 คน และผู้ร่วมวิจัยด้านผู้รับบริการคือมารดาวัยรุ่นและครอบครัวจำนวน 4 ครอบครัว หลังจากนั้นได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษา คือ รูปแบบ องค์ประกอบ และบทบาทหน้าที่ของเครือข่ายชุมชน ประกอบด้วย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์สุขภาพชุมชน โรงพยาบาลชุมชน (ศูนย์อนามัยแม่และเด็กที่ 8 จังหวัดนครสวรรค์) หน่วยงานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์พัฒนาครอบครัว โรงเรียน ครอบครัวดั้งเดิม แกนนำชุมชน และ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่า สมาชิกในเครือข่ายมีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือ และมีศักยภาพในการดูแลมารดาวัยรุ่นตามหน้าที่ความรับผิดชอบในการเสริมสร้างสุขภาพมารดาวัยรุ่นและครอบครัว แต่สมาชิกบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการ เช่น การตั้งครรภ์กับโอกาสในการศึกษาต่อ สวัสดิการที่มารดาวัยรุ่นและครอบครัวควรได้รับ ศูนย์กลางในการบริหารจัดการเครือข่ายฯ แนวทางการประสานงานระหว่างสมาชิก การส่งต่อข้อมูลความต้องการการช่วยเหลือมารดาวัยรุ่นและครอบครัว เป็นต้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาประกอบด้วย การนำรูปแบบเครือข่ายชุมชนฯ ที่ได้จากการศึกษาไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง การจัดทำฐานข้อมูลมารดาวัยรุ่นและครอบครัว การจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงาน และการอบรมทักษะที่จำเป็นของสมาชิกในเครือข่ายชุมชนฯ

Abstract

This qualitative study aimed to develop a community network that supports health promotion for adolescent mothers and their families, aligned with the needs of adolescent mothers and their families. The network was based on continuous care and the participation of health service providers, families, communities, and government agencies. The study was conducted in Mueang District, Nakhon Sawan Province. Data was collected through seminars, interviews, and focus group discussions. The sample who participated as service-providers comprised 57 community network members who acted as representatives or workers involved with adolescent mothers and their families, and 4 families of adolescent mothers who participated as service-users. The data were analyzed following qualitative data analysis approaches.

The results identified the network's model, components, and roles, which included Subdistrict Health Promoting Hospitals, community health centers, community hospitals (Maternal and Child Health Center Region 8, Nakhon Sawan), the Department of Social Development and Human Security, family development centers, schools, extended families, community leaders, and village health volunteers. The study found that network members were willing to cooperate and had the capacity to care for adolescent mothers within their responsibilities for promoting the health of adolescent mothers and their families. However, some members still lacked knowledge and understanding in operational areas such as pregnancy and continuing education, welfare entitlements for adolescent mothers and their families, a central mechanism for network management, coordination methods among members, and referral/communication of the needs for support for adolescent mothers and their families.

Recommendations from the study included piloting the community network model in real-situation settings, creating a database of adolescent mothers and their families, developing an operational manual, and providing training on essential skills for community network members.